

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1 Produktidentifikator

- **Handelsnavn:** *Cartouche EXPRESS*
- **Henvises Sikkerhedsdatablad Ref.** 555 - DK - FDS n°004g
- **1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes**
Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.
- **Stoffets/præparatets anvendelse**
Refill til udstyr, der opererer på damptrykket af LPG. Brændsel til husholdninger, industri og landbrug.
- **1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet**
- **Producent/leverandør**
GUILBERT EXPRESS
33, Avenue du Maréchal de Lattre de Tassigny
94127 FONTENAY SOUS BOIS Cedex
www.express-fds.fr
- **For yderligere information:** *info@express.fr*
- **1.4 Nødtelefon:**
+33/825 800 251
Gifflinjen Bispebjerg Hospital, 82 12 12 12.

PUNKT 2: Fareidentifikation

- **2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen**
- **Klassificering i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008**

GHS02 flamme

Flam. Gas 1 H220 Yderst brandfarlig gas.

Press. Gas C H280 Indeholder gas under tryk, kan eksplodere ved opvarmning.

- **2.2 Mærkningselementer**
- **Mærkning i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008**
Dette produkt er klassificeret og mærket iht. CLP-forordningen.
- **Farepiktogrammer**

GHS02

- **Signalord Fare**
- **Faresætninger**
H220 Yderst brandfarlig gas.
H280 Indeholder gas under tryk, kan eksplodere ved opvarmning.
- **Sikkerhedssætninger**
P101 Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten.
P102 Opbevares utilgængeligt for børn.
P103 Læs etiketten før brug.
P210 Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.
P377 Brand fra udsivende gas: Sluk ikke, medmindre det er sikkert at stoppe lækagen.
P381 Fjern alle antændelseskilder, hvis dette kan gøres sikkert.
P410+P403 Beskyttes mod sollys. Opbevares på et godt ventileret sted.
- **2.3 Andre farer**
- **Resultater af PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke relevant.

(Fortsættes på side 2)

Sikkerhedsdatablad

ifølge 1907/2006/EF, Artikel 31

Trykdato: 31.05.2016

Versionsnummer 3

Revision: 31.05.2016

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(Fortsat fra side 1)

· **vPvB:** Ikke relevant.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

- **3.2 Kemisk betegnelse: Blandinger**
- **Beskrivelse:** Blanding med nedenstående stoffer med ufarlige tilsætningsstoffer.

- **Farlige indholdsstoffer:**

CAS: 106-97-8	butan (indhold < 0,1% butadin (203-450-8))	70-80%
EINECS: 203-448-7	☠ Flam. Gas 1, H220; Press. Gas C, H280	
CAS: 74-98-6	propan	20-30%
EINECS: 200-827-9	☠ Flam. Gas 1, H220; Press. Gas C, H280	

- **Yderligere anvisninger:** Teksten til de anførte farehenvísninger fremgår af kapitel 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

- **4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger**
- **Efter indånding:**
Frisk luft, giv om nødvendigt kunstigt åndedræt, varme. Søg læge, hvis problemerne er vedvarende. I tilfælde af bevidstløshed skal den tilskadede lægges ned og transporteres i stabilt sideleje.
- **Efter hudkontakt:**
Vaskes omgående af med vand.
Indhent lægeråd med det samme.
Almindeligvis virker produktet ikke irriterende på huden.
- **Efter øjenkontakt:**
Skyl øjnene med åbent øjenlåg i flere minutter under rindende vand. Søg læge, hvis problemerne er vedvarende.
- **Efter indtagelse:**
Fremkald ikke opkastning, tilkald straks lægehjælp.
Søg læge, hvis problemerne er vedvarende.
- **4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede**
Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.
- **4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig**
Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

- **5.1 Slukningsmidler**
- **Egnede slukningsmidler:**
CO₂, slukningspulver eller vandspraystråle. Større brande bekæmpes med vandspraystråle eller alkoholbestandigt skum.
- **Slukningsmidler, der er uegnede af sikkerhedsmæssige grunde:** Vand i fuld stråle.
- **5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen**
Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.
- **5.3 Anvisninger for brandmandskab**
- **Særlige værnemidler:** Der skal bæres luftforsynet åndedrætsværn.
- **Yderligere oplysninger**
Afkøl de truede beholdere med vandspraystråle.
Forurenet slukningsvand opsamles separat, det må ikke komme i kloakken.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

- **6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer**
Bær beskyttelsesudstyr. Hold ubeskyttede personer borte.

(Fortsættes på side 3)

Sikkerhedsdatablad

ifølge 1907/2006/EF, Artikel 31

Trykdato: 31.05.2016

Versionsnummer 3

Revision: 31.05.2016

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(Fortsat fra side 2)

- **6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger:** Der kræves ingen særlige forholdsregler.
- **6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning:** Sørg for tilstrækkelig udluftning.
- **6.4 Henvisning til andre punkter**
Information om sikker håndtering se kapitel 7.
Informationer vedrørende personlige værnemidler se kapitel 8.
Informationer om bortskaffelse se kapitel 13.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**
Beskyttes mod varme og direkte sollys.
Beholdere skal åbnes og håndteres med forsigtighed.
- **Anvisninger vedrørende brand- og eksplosionsbeskyttelse:**
Hold antændelige kilder borte – ingen rygning.
Træf forholdsregler mod elektrostatisk opladning.
- **7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed**
- **Opbevaring:**
- **Krav til opbevaringsrum og beholdere:** Opbevares på et køligt sted.
- **Henvisninger vedrørende opbevaring med andre stoffer:** Ikke påkrævet.
- **Yderligere oplysninger vedrørende opbevaringsbetingelserne:**
Hold beholderen tætsluttende lukket.
Luk ikke beholderen gastæt.
Opbevares køligt og tørt i tætsluttende beholdere.
Beskyttes mod varme og direkte sollys.
- **Anbefalet opbevaringstemperatur:** Opbevaringstemperatur : Stuetemperatur
- **7.3 Særlige anvendelser** Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

- **Yderligere anvisninger vedrørende udformning af tekniske anlæg:**
Ingen yderligere oplysninger, se punkt 7.

· 8.1 Kontrolparametre

- **Indholdsstoffer med arbejdspladsrelaterede grænseværdier, der skal overvåges:**

	106-97-8 butan (indhold < 0,1% butadin (203-450-8))
GV	1200 mg/m ³ , 500 ppm
	115-07-1 propen
GV	172 mg/m ³ , 100 ppm
	74-98-6 propan
GV	1800 mg/m ³ , 1000 ppm

- **Yderligere anvisninger:** Baseret på de lister, der var gældende på tidspunktet for udarbejdelsen.

· 8.2 Eksponeringskontrol

· Personlige værnemidler:

- **Generelle forholdsregler vedrørende beskyttelse og hygiejne:**

Vask hænder inden der holdes pause og ved arbejdsophør.

- **Åndedrætsværn:** Brug åndedrætsværn ved utilstrækkelig ventilation.

· Håndbeskyttelse:

Handskematerialet skal være uigennemtrængeligt og kunne tåle produktet/stoffet/præparatet.

På grund af manglende tests kan der ikke anbefales noget handskemateriale til produktet/præparatet/kemikalieblandingen.

Ved valg af handskematerialet skal der tages højde for gennemtrængningstider, permeabilitetstal og nedbrydning.

(Fortsættes på side 4)

Sikkerhedsdatablad

ifølge 1907/2006/EF, Artikel 31

Trykdato: 31.05.2016

Versionsnummer 3

Revision: 31.05.2016

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(Fortsat fra side 3)

- **Handskemateriale:**
Valg af en egnet handske afhænger ikke blot af materialet, men også af yderligere kvalitetskriterier og er forskelligt fra den ene fabrikant til den anden. Da produktet er et præparat af flere forskellige stoffer, kan handskematerialernes bestandighed ikke beregnes på forhånd og skal derfor efterprøves inden brugen.
- **Handskematerialets gennemtrængningstid**
Hos handskefabrikanten skal man forespørge om den nøjagtige gennemtrængningstid og overholde denne.
- **Øjenbeskyttelse:**

Tætsluttende beskyttelsesbriller

- **Kropsbeskyttelse:** Arbejdsbeskyttelsesdragt

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

- **9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber**
- **Generelle oplysninger**
- **Udseende:**

· Form:	Komprimeret, flydende gas
· Farve:	Farveløs
· Lugt:	Karakteristisk
- **pH-værdi:** Ikke bestemt.
- **Tilstandsændring**

· Smeltepunkt/smelteområde	-130 °C
· Kogepunkt/kogeområde	-44 °C
- **Flammepunkt:** -100 °C
- **Antændelighed (fast, i luftform):** Ikke bestemt.
- **Antændelsepunkt:** 365 °C
- **Nedbrydningsstemperatur:** Ikke bestemt.
- **Eksplodingsfare:** Produktet er ikke eksplosivt, der kan dog dannes eksplosive damp-/luftblandinger.
- **Eksplodingsgrænser:**

· Nedre:	1,5 Vol %
· Øvre:	10,9 Vol %
- **Damptryk ved 20 °C:** 8300 hPa
- **Densitet ved 20 °C:** 0,59 g/cm³
- **Oploselighed i/blandbarhed med vand:** Ikke eller kun lidt blandbar.
- **Fordeleingskoefficient (n-octanol/vand):** 2,5 log POW
- **Viskositet:**

· dynamisk:	Ikke bestemt.
· kinematisk:	Ikke bestemt.
- **Oplosningsmiddelindhold:**

· Organiske opløsningsmidler:	95,0 %
· Tørstofindhold:	5,0 %

(Fortsættes på side 5)

DK

Sikkerhedsdatablad

ifølge 1907/2006/EF, Artikel 31

Trykdato: 31.05.2016

Versionsnummer 3

Revision: 31.05.2016

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(Fortsat fra side 4)

- **9.2 Andre oplysninger** Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.
- **10.2 Kemisk stabilitet**
- **Termisk nedbrydning/forhold, der bør undgås** Ingen nedbrydning ved formålsbestemt brug.
- **10.3 Risiko for farlige reaktioner** Der er ikke kendskab til nogen farlige reaktioner.
- **10.4 Forhold, der skal undgås** Undgå temperaturer over 50 °C
- **10.5 Materialer, der skal undgås:**
 - Oxidationsmidler
 - Stærke syrer

Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.
- **10.6 Farlige nedbrydningsprodukter:** Carbonmonoxid og carbondioxid

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

- **11.1 Oplysninger om toksikologiske virkninger**
- **Akut toksicitet**

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
- **Specifikke symptomer i dyreforsøg:**
 - n-butane – EC50= 658 mg/l/4 h (rats)
 - isobutane – EC50=570000 ppm (rats)
 - propane – EC50=280000 ppm (rats)
- **Primær irritationsvirkning:**
- **Hudætsning/irritation** Risiko for forfrysninger
- **Alvorlig øjenskade/øjenirritation**

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
- **Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering**

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
- **CMR-virkninger (kræftfremkaldende egenskaber, mutagenicitet og reproduktionstoksicitet)**
- **Kimcellemutagenicitet**

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
- **Kræftfremkaldende egenskaber**

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
- **Reproduktionstoksicitet**

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
- **Enkel STOT-eksponering**

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
- **Gentagne STOT-eksponeringer**

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
- **Aspirationsfare**

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

- **12.1 Toksicitet**
- **Toksicitet i vand:** Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.
- **12.2 Persistens og nedbrydelighed** Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.
- **12.3 Bioakkumuleringspotentialer**

På grund af fordelingskoefficienten n-octanol/vand kan der ikke forventes nogen berigelse i organismer.
- **12.4 Mobilitet i jord** Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.
- **Yderligere økologiske oplysninger:**
- **Generelle anvisninger:** Almindeligvis ikke vandskadelig.

(Fortsættes på side 6)

DK

Sikkerhedsdatablad
ifølge 1907/2006/EF, Artikel 31

Trykdato: 31.05.2016

Versionsnummer 3

Revision: 31.05.2016

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(Fortsat fra side 5)

- **12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke relevant.
- **vPvB:** Ikke relevant.
- **12.6 Andre negative virkninger** Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.

PUNKT 13: Bortskaffelse

- **13.1 Metoder til affaldsbehandling**
- **Anbefaling:** Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsaffald. Må ikke udledes i kloaksystemet.
- **Urensede emballager:**
- **Anbefaling:** Bortskaffes i overensstemmelse med myndighedernes forskrifter.

PUNKT 14: Transportoplysninger

- **14.1 FN-nummer**
- **ADR, IMDG, IATA** UN2037
- **14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)**
- **ADR** 2037 BEHOLDERE, SMÅ, INDEHOLDENDE GAS (GASPATRONER)
- **IMDG, IATA** RECEPTACLES, SMALL, CONTAINING GAS (GAS CARTRIDGES)
- **14.3 Transportfareklasse(r)**
- **ADR**
-
- **klasse** 2 5F Gasser
- **Faremærkat** 2.1
- **IMDG**
-
- **Class** 2 Gasser
- **Label** 2.1
- **IATA**
-
- **Label** 2.1
- **14.4 Emballagegruppe**
- **ADR, IMDG, IATA** Ikke relevant
- **14.5 Miljøfarer:**
- **Marine pollutant:** Nej
- **14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren** Advarsel: Gasser
- **EMS-nummer:** F-D,S-U

(Fortsættes på side 7)

Sikkerhedsdatablad
ifølge 1907/2006/EF, Artikel 31

Trykdato: 31.05.2016

Versionsnummer 3

Revision: 31.05.2016

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(Fortsat fra side 6)

· 14.7 Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL og IBC-koden	Ikke relevant.
· Transport/yderligere oplysninger:	
· ADR	
· Begrænsede mængder (LQ)	1L
· Transportkategori	2
· Tunnelrestriktionskode	D
· UN "Model Regulation":	UN2037, BEHOLDERE, SMÅ, INDEHOLDENDE GAS (GASPATRONER), 2.1

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

- **15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø**
- **Forordning (EF) nr. 1907/2006 BILAG XVII** Begrænsninger: 28, 29
- **15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering:** Der er ikke udført kemikaliesikkerhedsvurdering.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Alle ovenstående angivelser er baseret på vores aktuelle viden, udgør dog ikke nogen tilsikring af produktens egenskaber og stifter heller ikke noget kontraktligt retsforhold.

- **Risikoangivelser**
H220 Yderst brandfarlig gas.
H280 Indeholder gas under tryk, kan eksplodere ved opvarmning.
- **Forkortelser og akronymer:**
RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
Flam. Gas 1: Brandfarlige gasser – Kategori 1
Press. Gas C: Gasser under tryk – Komprimeret gas
- *** Dataene ændret i forhold til tidligere version**

DK